

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ اللَّهَ فَقُرْآنِي وَالْيَهُ تُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾ ۝ آمِنُ

۲۷. چا الله کان سبوا ۽ مون کي چا تيو آهي جو ان جي بندگي کان جنهن مون کي پيدا ڪيو، توهان کي نه ان جي طرف موٽڻ آهي.

مَنْ دُونَهُ إِلَهًا إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي

جيتڏهن جي نقصان پھچائڻ لڳھري تہ انھن جي سفارش مون کي ڪو فائدو نہ ڏئي

شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونَ ﴿٧٣﴾ إِنِّي إِذْ أَفْقَى ضَلَلِ مُبِينٍ ﴿٧٤﴾

ٺٺي مون کي بچائي سگهن. بيشڪ تڏهن ته مان کليل گهراهي آهيان. ۲۹. بيشڪ مان توهان جي سڀني

فِي أَمْنٍ بِرَيْكُمْ فَاسْمِعُون ۖ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَلِيَّتُ

کان آندو بوع منهجی و نکا ان کی فرماو و بدت جنت مرد داخل تی و ۳۱ چیا این کنهن طرح منهجی قوم

قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ بِمَا غَفَرْتُ لَكَ رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرِمِينَ ﴿٢٥﴾

۱۱. اے حسینؑ منہنجی رب مون کی بخشش و ان مان کیا میں ۳۲ عا نشان کان بوع ان حیو

وَمَا أَنزَلْنَاهُ عَلَى قَوْمٍ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُندٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا

قیس از کان کے ایک نالائق ۳۳۰ء نے قیامت کے دن ان کے لئے لایا

كُنَّا مَذْلُومِينَ ﴿٢٨﴾ ۝ كَانَتْ الْأَصْحَابُ وَاحِدَةً قَالُوا هُمُ الْمُجْدُونَ ﴿٢٩﴾

[illegible]

حُشَّةٌ عَلَى الْعَادَةِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ

[illegible]

سَتَفَاءُ وَإِنَّ اللَّهَ وَكَرَاهَا كَبَا قُلُومًا ۖ الْقَوْمُ الْبَٰسُ ۙ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدَانَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لَكَ شَاكِرِيْنَ

کندا آهن. چا انهن ۾ خوف ته اسان انهن کان پڻ کيڙيون قومون بامقامي ڇڏيون جهڙي آهي

الْبَمَّةُ لَا تَحْمِلُ (۱) وَالْوَاقُ (۲) كَالْجَمْدِ (۳) وَاللَّيْلُ مُظْمَرٌ (۴) ع

ایک سو و پچاس سوں ۷۵۰ میں ۱۰۰ پر پیچیدہ حساب

هذه دأهن مرنج واري دأهن. وکټ ټټ جيلر به آهڻ سمورا آسان بي حصو حاصل ڪندا ويندا. ٻي

وَأَيُّكُمْ أَرْسَلَ الْمُرْسَلِينَ

هن جي راسطي هڪ نشاني سُلَ مِٺِي آهي تہ اسان اها جاري رکڻ پوءِ ان مان اناج پيدا ڪيو شي سو اهو ئي

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ طَهْ

يَا مُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾ وَجَعَلْنَا رِيَالَهُ جَنَّةٍ مِّنْ جَنَّاتٍ وَاسْتَوَىٰ وَجُرُ

کائنات۔ اسان اُن پر ۱۴ باغ بنایا کجین ۽ انگورن جا ۽ اسان ان میر کجھ

منه

... ..

سزا ۾ دير فرما ڏني. حضرت جبرائيل کي حڪم ٿيو ته ان جي هڪ ئي خوفناڪ آواز سان سڀ مري ويا. جنهن تي ڪلر

۲۵. انهن تي ۽ انهن جي مثل ۽ سڀني تي، جيڪي رسولن جي تڪذيب ڪري هلاڪ ٿيا. ۲۶. يعني مڪي وارن.

دنيا جي طرف مقرر وارا نه آهن، هجي اهي ماڻهون جن جي حال کان عبرت حاصل نه ٿا ڪن. ۳۸ يعني سموريون امتون

ان تي دلالت ڪري ٿي ته الله تعالىٰ مُثُلَ تَزَنَدِه فرمائيندو. ۛ پاي ۛ وساڻي ڪري. ۛ يعني زمين جي

٢٣ دُنْيَا مُلَا تُكُنْ كِي حَكْمَةُ نُو بِنْدُو .
 ٢٤ ظَالِمَن مان مُرَادُ كَانَرَاهَن بِرَانَهَن
 جِي جَوْرَن مان مُرَادُ اَنَهَن جاشيطان جِي
 دُنْيَا مان اَنَهَن جادوست ۽ سائي هوند اهُئا
 هر هڪ کان پنهني شيطان سان گڏ
 هڪ ئي ترجيح ۾ جڪڙيو ويندو ۽ حضرت
 ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہما فرمائي ٿو تہ جوڙن
 مان مُرَادُ تشبيہون ۽ مثال آهن يعني هر
 کان پنهني ئي قسم جي ڪاڌن لڌا گڏ
 هڪٻئي ويندو ۽ بٽ پُرس بٽ پُرسن لڌا
 گڏ ۽ باه پُرس باه پُرسن سان گڏ وٺي اُها
 القياس .

٢٥ صراط روت .

٢٦ حديث شريف ۾ آهي تہ قيامت جي دينهن
 ٻانهو جڳهه کان چڙي دڳهندو جيستائين چار
 ڳالھين کان ڏيچيون وڃن . (١) سندس عمر
 ٽڪڙي ڪم وڳڙ ري . (٢) سندس علم تہ
 ان تي ڇا عمل ڪيائين . (٣) سندس مال تہ
 ڪٿان ڪيائين ۽ ڪٿي خرچ ڪيائين . (٤)
 سندس جسم تان ڪي ڪٿي ڪي ٿيڻا آيا .
 ٢٧ هي انهن کي جهم جو خزان ملامت جي
 طريقن سان چونڊو تہ دُنْيَا مان هڪ ئي ڳولڻ
 تي گھڻو غور ڪندا هئا . اڄ ٿورڪين عاجز
 آهن تہ توهان مان ڪو ڪنهن جي مدد نٿو
 ڪري سگهي .

٢٨ عاجز ۾ دليل ٿي ڪري .

٢٩ پنهنجن سردارن کي جيڪي دُنْيَا مان
 گمراه ڪندا هئا .

٣٠ يعني قوت جي زور سان اسان کي
 گمراهي تي آماده ڪندا هئا . ان تي ڪاڏين
 جاسوار چوندا ۽ .

٣١ پهريائين کان هير ۽ ايمان کان

هذه اَيُّومُ الْقَضَى الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ أَحْشَرُوا الَّذِينَ
 هِي آهي اهو نبي صلي جو دينهن جنهن کي توهان ڪوڙو سمجهندا هئا ۽ ڪاڏين کي ۾

ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 انهن جي جوڙن کي ۽ جو ڪجهه اهي پرچندا هئا الله کان سواءِ انهن سورن کي ڪاهيو

فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝ وَقَفَوْهُمْ إِيَّاهُمْ مَسْئُورُونَ ۝ مَا
 جهم جي واٽ جي طرف ۽ انهن کي بهاريو ۽ انهن کان پڇاڪري آهي ۽ توهان کي ڇا خبر آهي

لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۝ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْرِمُونَ ۝ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
 هڪ ٻي جي مدد ڇوڏ ڏيڻ ۽ بلڪه اهي اڄ ڪٿي جهڪي اُڏرڻ آهن ۽ انهن مان هڪڙي ٻي جي طرف منهن ڪيو

عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالُوا إِنْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ۝
 هڪ ٻي کان پڇندي ۽ چوڻ لڳا تہ توهان اسان جي سڄي طرف کان ڇڏيڪاڻ ايندا هيو . ۽

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝ وَمَا كَانْ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
 جواب ڏيندا توهان پاڻ ئي ايمان نه ٿي رکيو ۽ اسان جو توهان تي ڪا اختيار نه هوندو ۽

بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ۝ فَنَقَّ عَلَيْنَا لَلْهُنَا ۝ إِنْ لَّا لَذَآئِقُونَ ۝
 بلڪه توهان پاڻ ئي سرڪش ماڻهو هيو ۽ پوءِ ثابت ٿي ويئي اسان تي اسان جي رب جي ڳالهه ۽ اسان کي ضرور چڱو آهي ۽

فَاَعْوَيْتُمْ إِيَّانَا كُنَّا غَوِينَ ۝ فَأَرْسَلْنَا فِي الْعَذَابِ
 پوءِ اسان توهان کي گمراه ڪيو جو اسان پاڻ گمراهه هئاسي ۽ پوءِ ان دينهن آهي سموري جاسم واعدائيندڙ

مُشْتَرِكُونَ ۝ إِنْ لَّا كَذَلِكَ لَفَعَلْنَا بِالْمُجْرِمِينَ ۝ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا
 آهن ۽ ۽ مجرم سان اسان ايئن ئي ڪندا آهيون . بيشڪ جڏهن انهن کي چيو ويندو هو

قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ إِنَّا لِلَّهِ لَأَرْكَبُونَ
 تہ الله کان سواءِ ڪنهن جي بندگي نه آهي وڌائي ڪرڻ لڳندا هئا . ۽ چوندا هئا ڇا ائين پنهنجن خدا کي چڱي

الْهَتْنَا إِشَاعِيرَ فَجَنُّونَ ۝ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ۝
 ٿيون هڪ چري شاعري چون سان . ۽ بلڪه انهيءَ حق آندو ۽ رسولن جي تصديق فرمايائين . ۽

إِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْآلِيِّ ۝ وَمَا تُحْذَرُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
 بيشڪ توهان کي ضرور تڪليف ڏيندڙ سزا چڱي آهي . پوءِ توهان کي بدلو ۽ ملندو مگر پنهنجي عملن جو

منزل

پنهني اختيار سان منهن موڙيندا هيو ۽ ۽ جو اسان توهان کي پنهنجي اتباع تي مجبور ڪيون ها . ۽ جيڪا ان فرمائي تہ مان ضرور جهم کي جنن ۽ انسانن سان
 پريندس . انهيءَ ڪري . ۽ ان جو عذاب گمراهن کي ۽ گمراه ڪرڻ وارن کي بدست يعني قيامت جي دينهن . ۽ گمراه به انهن جا گمراه ڪرڻ وارا سردار به
 چوڻ آهي سڀ دُنْيَا مان گمراهي ۾ شريڪ هئا . ۽ توحيد قبول ڪندا هئا ۽ شرڪ کان باز نه ايندا هئا . ۽ يعني مجبور سيد عالم صلي الله تعاليٰ عليه و آله و سلم
 جن جي فرمائڻ سان . ۽ دين ۽ توحيد ۾ شرڪ جي نفی ۾ .

أَمْ شَجَرَةُ الزَّقومِ ۚ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۚ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
 يَا قَهْرُ جَوْرُ ۚ ١٢٤ بيشك اسان ان كي ظلمن جي لاءِ فتنو رامنجان ڪيو آهي ۚ بيشڪ اهرهڪ وڻ آهي
 فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۚ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُوءُ الشَّيَاطِينِ ۚ فَإِنَّهُمْ
 جيڪو ورڻ جي پاڙ مان نڪري ٿو ۚ ان جي مُڪڙي جهڙو شيطان جون منڍيون . ١٢٥
 لَا كُلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۚ تَتَحَرَّانَ لَهَا كَاشَتَؤُنَّ
 پوءِ بيشڪ اهي ان مان ڪائيندا ۚ پوءِ انهي مان پيٽ پريندا . پوءِ بيشڪ انهن جي واسطي
 مِنْ حَيْمٍ ۚ تَتَحَرَّانَ لَهَا مَرَجَعَهُمْ لَا إِلَى الْجَحِيمِ ۚ إِنَّهُمْ الْقَوَايَا لَهُمْ
 ان تي نهڪندڙ پاڻي جي ملاو آهي . ١٢٦ پوءِ سندن موت منور ۾ ٿيڪندڙ باه جي طرف آهي . ١٢٧
 ضَالِّينَ ۚ فَمَهُمْ عَلَى أَشْرِهِمْ يهْرَعُونَ ۚ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ
 بيشڪ انهن پنهنجا ۽ ڏاڏا گمراهه ٿيا پوءِ اهي انهن جي پيرن جي نشان تي ڊڪندا آهن ٿا . ١٢٨
 أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ۚ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ
 انهن کان اڳي گهڻي ڳالهه ٿيا ۚ ۽ بيشڪ اسان انهن ۾ ڊيچاريندڙ موڪليا . ١٢٩
 كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ ۚ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۚ وَلَقَدْ
 پوءِ ٽوس ڊيچاريلن جو ڪهڙو انجام ٿيو . ١٣٠ مگر الله چاچون ڊيل ٻانهاءِ ۽ بيشڪ اسان کي
 نَادَيْنَاهُ نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ۚ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
 نوح پڪاريو ۽ پوءِ اسان ڪهڙا ڏسندا آهن ٿيل نوح ۽ اولاد ۽ ١٣١ ۽ ان جي گهر وارن کي
 الْعَظِيمِ ۚ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ۚ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي
 وڏي تڪليف کان ڇوڪار وڌو . ۽ اسان ان جي اولاد ٻاڙي رکي . ١٣٢ ۽ اسان پوين ۾ ان جي تعريف
 الْآخِرِينَ ۚ سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعِلْمِينَ ۚ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي
 باقي رکي ۽ نوح تي سلام جي جهان وارن ۾ ١٣٣ بيشڪ اسان ائين ئي انعام ڏيندا آهيون نيڪن
 الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۚ ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ
 کي . بيشڪ اهو اسان جي اعليٰ درجي جي ڪامل ايمان وارن ٻانهن مان آهي . پوءِ اسان ٻين کي ٻوڙي ڇڏيو ۽
 وَإِنْ مِنْ شَيْعَتِهِ لَابِذَهِيمَ ۚ إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۚ
 بيشڪ انهي جي جماعت ۾ ابراهيم ۽ جڏهن پنهنجي رب حاض ٿيو غير کان سلامت رهيل دل وٺي ڪري . ١٣٤

منزل ٦

١٢٤ نهايت ڪوڙو ، انتها داري جو بدو دار ، حد درجي جو بد مزه ، سخت
 نا پسند ، ججهن سان دوزخين جي مهيا ٿي ڪئي ويندي ۽ انهن کي ان جي ڪاٺ
 تي مجبور ڪيو ويندو .

١٢٥ ته ڏيکارين ٿا انهن جو انڪار ڪن ٿا ۽ چون ٿا ته باه وڻن کي ساڙي ڇڏي ٿي
 ته پوءِ باه ۾ وڻ ڪيئن هوندو .

١٢٦ ۽ ان جون شاخون ججهن جي درڪات ۾ پريچن ٿيون .

١٢٧ يعني نهايت بد هيئت ۽ قبيح المنظر .

١٢٨ بگ جي سختي کان مجبور ٿي ڪري .

١٢٩ يعني ججهي ٿور سان انهن جو پيٽ پريندا سي ، اهو منڍ هوندو
 پيٽن کي ساڙيندو . ان جي درو سان اُڇ جو غلبو ٿيندو ۽ مدت تائين اُڇ جي
 تڪليف ۾ رکيا ويندا ، وري جڏهن پيٽ جي لاءِ ڏنو ويندو ۽ گورو ساڙيندڙ
 پاڻي . ان جي گرمي ۽ تڪليف ان ٿور جي گرمي ۽ درو سان ملي اڃا وڌيڪ تڪليف
 ۽ بي چيني وڌائي ٿي .

١٣٠ ڏک ڇو ته زور ڪلاڻ ۽ گرم پاڻي پيارڻ جي لاءِ انهن کي پنهنجي درڪات
 کان ٻي درڪات ۾ وٺي ويندو . ان کان پوءِ وري پنهنجي درڪات جي طرف
 موٽايا ويندا . ان کان پوءِ انهن جي عذاب جو خدارو هجڻ جي علت ارشاد
 فرمائي وڃي ٿي .

١٣١ ۽ گمراهي ۾ انهن جي تابعداري ڪن ٿا ۽ حق جي واضح دليلن کان کين
 بند ڪري وٺن ٿا .

١٣٢ انهي سببان ته انهن پنهنجي ابن ڏاڏن جي غلط واٽ نه ڇڏي ۽ هت ۽ دليل
 مان فائدو حاصل نه ڪيائون .

١٣٣ يعني نبي سڳور ، جن انهن کي گمراهي ۽ بد عملي جي بُري انجام جو
 خوف ڏياريو .

١٣٤ ٿاهي عذاب سان هلاڪ ڪيا ويا .

١٣٥ ايمان دار ، جن پنهنجي اخلاص جي سبب چوڻڪارو پاتو .

١٣٦ ۽ اسان کي پنهنجي قوم جي عذاب ۽ هلاڪت جي درخواست ڪيائين .

١٣٧ ۽ جواسان سندس دعا قبول ڪئي ۽ سندس دشمنن جي مقابلي ۾ مدد ڪئي .

١٣٨ ۽ انهن کان پوءِ پورو بدلو ورتو سين جڙاهن کي غرق ڪري هلاڪ ڪري ڇڏيو سين .

١٣٩ ۽ پوءِ هاڻي ڏيکارين ٿا انهن کي انسان آهن ، سڀ حضرت نوح عليه السلام

جي نسل مان آهن . حضرت ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہما کان روايت ٿيل آهي

حضرت نوح عليه السلام جي پيڙهي مان لهڻ کان پوءِ سندس ساٿين ۾ چڙهي ڦٽ

مرد ۽ عورتون هيون ، سڀئي مري ويا . سندس اولاد ۽ سندس گهر وارين کان سواءِ . انهن مان ڏنيا جا نسل هليا . عرب ، فارس ۽ روم سندس ڌڻن ۽ نندن سان جي اولاد مان آهن ۽ سڀني جا ماڻهو
 سندس پٽ حام جي نسل مان ۽ ترڪ ۽ يا جوج ماجوج وغيره سندس صاحبزادي يافث جي اولاد مان آهن . ۽ يعني کانئس پوءِ وارن نسين سڳورن ۽ سندس ن اُمتن ۾ حضرت نوح عليه السلام جو ذڪر
 جميل باقي رکيو سين . ۽ يعني ملائڪه ، جن ۽ انسان سڀ مٿس قيا مت تائين سلام موڪليندا رهن . ۽ يعني حضرت نوح عليه السلام جي قوم جي ڪانڙن کي . ۽ يعني حضرت ابراهيم عليه
 السلام ۽ حضرت نوح عليه السلام جي دين ، ملت ۽ سندس طريقي ۽ سنت تي آهي . حضرت نوح عليه السلام ۽ حضرت ابراهيم عليه السلام جي وچ ۾ هزار چوڻ سؤ چاليهن سالن جو مفايع فرق آهي
 ۽ پنهجي سڳورن جي وچ ۾ جيڪو مانو گذريو ، ان فقط ٻه نبي ٿيا ، حضرت هود ۽ حضرت صالح عليهما السلام . ۽ يعني حضرت ابراهيم عليه السلام پنهنجي ڏاڏي کان الله تعاليٰ جي لاءِ خالص ڪيو
 ۽ هر شيءِ کان فارغ ڪري ورتو .

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ٥٨ أَيْفَكَ الرَّهْءَدُونَ وَاللَّهُ

جڏهن ان پنهنجي پيءُ ۽ پنهنجي قوم کي فرمايو تهان جا پوڄو ٿا. ڇا بهتان سان الله کان سواءِ پيوڄندا
تريدون ٥٩ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٦٠ فَتَنظَرُ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ٦١
ڇاهيو ٿا. پوءِ تهان جو ڪهڙو گمان آهي رب العالمين بابت. پوءِ انهيءَ هڪ نظر ستارن تي ورتي

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ٦٢ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ٦٣ فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهِتِهِمْ ٦٤
پوءِ چيائين مان بيمار ٿيڻ وارو آهيان. پوءِ اهي ان تي پئي ڏيئي هليو يا پش پوءِ انهن جي معبودن

فَقَالَ لَا تَأْكُلُونَ ٦٥ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ٦٦ فَرَأَىٰ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا
جي طرف لنگي ڪري روڙوڙو چيائين ڇا تهان کاڌو ٿا. تهان کي ڇا ٿيو آهي ڇو ڳالهائو ٿا ٻن پوءِ ماڻهن جي نظر کان بچي

بِالْيَمِينِ ٦٧ فَاقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزُفُونَ ٦٨ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ٦٩
انهن کي سڄي هٿ سان مارڻ لڳو. پوءِ ڪافران جي طرف ڊڪندا آيا. ڇو ماڻهن پنهنجي هٿ جي گهٽيلن

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ٧٠ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي
ڪي پوڄو ٿا. الله پيدا ڪيو تهان کي ۽ تهان جي عملن کي ٻڌڻ چيائون ان جي واسطي هڪڙي جاءِ اڏيو. پوءِ

الْجَحِيمِ ٧١ فَارَادُوا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلَهُمُ السَّفَلِينَ ٧٢ وَقَالَ إِنِّي
ان کي پڙهندا ٿيا هم ڀڄي ڪريو. پوءِ انهن ان جي واسطي ساڙجڻ وارا ڊڪيا انهن کي هيٺاهين ڏيکاري. ۷۵

ذَاهِبْ إِلَىٰ رَبِّكَ سَيَهْدِيكَ ٧٣ رَبُّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ٧٤
۽ چيائين مان پنهنجي رب جي طرف ڇڏڻ وارو آهيان. ۷۶ اهو لھوون کي وقت ڏيکاريندو. منهنجي رب مون کي لائق اولاد عطا

فَبَشِّرْهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ٧٥ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَؤُا إِنِّي
ڪر. پوءِ اسان ان کي خوشخبري ڏني هڪ عقل مند پٽ جي. پوءِ جڏهن اهو ان سان گڏ ڪم جي قابل ٿي ويو ڇا ٿينس

أَرَىٰ فِي السَّمَاءِ إِتِيَّ أَذْبَحُكَ فَأَنْظُرْ مَاذَا تَشَاءُ ٧٦ قَالَ يَٰأَبَتِ
اها منهنجا پٽ مان خواب ڏٺو ته مان توکي ذبح ٿو ڪيان ٿا. هاڻي تون ٻڌا ته منهنجي ڪهڙي ڳالهه چيائين اها منهنجا پيءُ

أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ٧٧
ڪر جنهن ڳالهه جو توکي حڪم ٿئي ته انشاء الله عنقریب تون مون کي خبردار ٻڌينس. پوءِ جڏهن

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ٧٨ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَأْتِ بِرْهِيمَ ٧٩ قَدْ
انهن ٻنهيءَ سان جي حڪم تي ڪڍڻ ڪيو. ۽ پيءُ پٽ کي پيشاني ڀريائين. ان وقت جو حال ڏسجي ته ان کي سنڌ وٺائي آيا ابراهيم

فَرَزْنَاهُ حَقًّا ٧٩ وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ٨٠ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَأْتِ بِرْهِيمَ ٨١ قَدْ
انهن ٻنهيءَ سان جي حڪم تي ڪڍڻ ڪيو. ۽ پيءُ پٽ کي پيشاني ڀريائين. ان وقت جو حال ڏسجي ته ان کي سنڌ وٺائي آيا ابراهيم

فَرَزْنَاهُ حَقًّا ٨٠ وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ٨١ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَأْتِ بِرْهِيمَ ٨٢ قَدْ
انهن ٻنهيءَ سان جي حڪم تي ڪڍڻ ڪيو. ۽ پيءُ پٽ کي پيشاني ڀريائين. ان وقت جو حال ڏسجي ته ان کي سنڌ وٺائي آيا ابراهيم

منزل ٦

۸۴ ملامت ۽ جهنگ ۾ جي طريقي.

۸۵ ته جڏهن تهان ان کان سواءِ ٻئي کي پوڄيندو. پوءِ ڇا اهو تهان کي غذا
کان سواءِ ڇڏي ڏيندو هن جي باوجود جو تهان ڇاڙو ٿا ته اهو ئي حقيقي مالڪ
عبادت جو حقدار آهي. قوم چيو ته سڀني اسان جي عباد آهي. جهنگل ۾ ميلو لڳندو.
اسان نفيس کاڌا ڇاڻي ڪري پٽن وٽ رکي وينداسون ۽ مڃي ڪان واپس ٿي ڪري
تيرڪ جي طريقي انهن کي کائينداسون. تهان به اسان سان گڏ هلو ۽ مجبوريءَ
ميلي جي رونق ڏسو اتان واپس ٿي ڪري پٽن جي نرينت، ترتيب ۽ سيگار ڏسو
ان تماشو ڏسڻ کان پوءِ اسان سمجهون ٿا ته تهان پٽ پرستي تي اسان کي
ملاعت ڏڪندو.

۸۶ جيئن ستاره شناس نجوم جو اها ماهر ستارن جي مواقع اتصال و
انصرافات (ملڻ ۽ ڦرڻ جي جاين) کي ڏسندا آهن.

۸۷ قوم نجوم جي گهڻي معتقد هئي. ان سمجهيو ته حضرت ابراهيم عليه السلام
ستارن سان پنهنجي بيمار پٽ جي حال معلوم ڪري ورتو. هاڻي ڪنهن شڪ
مرض (مودي مرض) ۾ مبتلا ٿيڻ وارو آهي ۽ مستعد مرضن کان اهي ماڻهو
گهڻو جدا هئا. مسئلو. علم نجوم جي آهي ۽ سکر ۾ مشغول ٿيڻ منسوخ
ٿي چڪو. مسئلو. شرعاً ڪو مرض معدي ڏٺو ٿي يعني هڪ شخص جو
مرض بيمعنه پئي ٻڌڻ توڙي وڃي، مادن جي فساد ۽ هوار وغيره جي زهريلي جزن
جي اثر کان هڪ وقت ڳڙهه ٿيڻ مانهن کي هڪ قسم جا مرض ٿي سگهن ٿا.
پر هڪ ڀيرو مرض جو حادث ٿيڻ الڳ آهي. ڪنهن جو مرض ڪنهن
ٻئي ۾ ٻڌو پيو ٻي.

۸۸ پنهنجي عيدي جي طرف ۽ حضرت ابراهيم عليه السلام کي ڇڏي
ويا. پاڻ پٽ خاني ۾ آيو.

۸۹ يعني ان کي، جيڪو تهان جي اڳيان رکيل آهي. پٽن ان جو
ڪو جواب نه ڏنو ۽ اهي جواب ٿي ڪهڙو ڏنن ها. پوءِ پاڻ فرمايائين
۹۰ ته ان کي به پٽن جي طرف کان ڪو جواب نه ڏنو. اهي بي جاڻ پٽ هئا،
جواب ڇا ڏين ها.

۹۱ حضرت ابراهيم عليه السلام پٽن کي ماري ماري ڏلاڙا ڪري ڇڏي
جڏهن ڪافرن کي ان جي خبر پئي.

۹۲ ۽ حضرت ابراهيم عليه السلام کي چوڻ لڳا ته اسان ڏانهن پٽن کي
پوڄيندڙ آهيون، تون انهن کي پڇين ٿو.

۹۳ ته پوءِ پوڄو جو حقدار اهو آهي، نه پٽ. ان تي

اُهي حيران ٿي ويا ۽ انهن کان ڪو جواب نه ڏنو. ۹۴ پٽ جي تير ڳڙهه، ويهه ڳڙهه ڪري ڇڏياري. پوءِ ان کي ڪائين سان پيو ۽ انهن کي باهه لڳايو ايستائين جو باهه زور وٺي.
۹۵ حضرت ابراهيم عليه السلام کي ان باهه ۾ سلامت رکي ڪري. اهڙي طرح باهه مان سلامت آيو. ۹۶ هن دارالڪفر کان هجرت ڪري جتي جو منهنجو رب حڪم ڪري. ۹۷
اهڙي طرح پاڻ الله تعاليٰ جي حڪم سان سرزمين شام جي مقدس زمين جي مقامي ۽ پوءِ پاڻ پنهنجي رب کان ڏعا گهريائين. ۹۸ يعني منهنجي ذبح جو انتظام ڪري رهيو آهيان
۽ نبي سگهڻ جو خواب حق ٿي ٿو ۽ انهن جافعل الله تعاليٰ جي حڪم سان ٿيندا آهن. ۹۹ هي پاڻ ان ڪري چيو هئا پٽن ڏٺو ته منهنجي ذبح کان وحشت نه ٿئي ۽ امر الاهي جي اطاعت جي
لاڳو رهڻ سان تيار هجي. اهڙي طرح ان فرزند ارجمند رضاءِ الاهي تي فدا ٿيڻ جو ڪمال شوق سان اظهار ڪيو. منهنجي واقعو مناهي واقع ٿيو ۽ حضرت ابراهيم عليه السلام
فرزند جي نڙيءَ (ڳلي) تي چڙهي هلائي. قدرت الاهي، جو چڙهي ڪجهه ڪم ڏيکيو.

فلما اطاعت في فرمانبرداري كمال كي بهجائي چديئي، فرزندي ذبح
جي لاجو افسوس ۽ حسرت کان سواء پيش ڪيئي. بس هاڻي ايتريڪائي
آهي.

١٢٨ هن ۾ اختلاف آهي ته اهو فرزند حضرت اسماعيل
آهي يا حضرت اسحاق عليه السلام، پر دليان جي توت هي ئي ٻڌائي
ٿي ته ذبيح حضرت اسماعيل عليه السلام ئي آهي ۽ قديمي مٿي مان پڪي
موسلي وٺي هئي، جنهن کي حضرت ابراهيم عليه السلام ذبح فرمايو.
١٢٩ اسان جي طرف کان.

١٣٠ ذبح جي واقعي کان پوءِ حضرت اسحاق جي خوشخبري هن جر
دليل آهي ته ذبيح حضرت اسماعيل عليه السلام آهي.

١٣١ هر قسم جي برڪت ديني ۽ دنياوي ۽ ظاهري برڪت هي آهي
ته حضرت ابراهيم عليه السلام جي اولاد ۾ گهڻائي ڪئي سون ۽ حضرت اسم
عليه السلام جي نسل مان گهڻائي سگهرا ڪياسون. حضرت يعقوب
عليه السلام کان وٺي حضرت عيسيٰ عليه السلام تائين
١٣٢ يعني مؤمن.

١٣٣ يعني ڪافر.

١٣٤ ٺاهڻ: هن مان معلوم ٿيو ته ڪنهن پيءُ جي گهڻن فضيلتن
دارو هجڻ سان اولاد جو به اهڙو ٿي هجڻ لازمي آهي. هي الله تعاليٰ
جانتان آهن، ڪڏهن نيڪ مان نيڪ پيدا ڪري ٿو، ڪڏهن
بُري مان بُرو. ڪڏهن بُري مان چڱو، نه اولاد جو به هجڻ ان تاذن
جي لاءِ عيب هجي، نه ان تاذن جي برائي اولاد جي لاءِ.

١٣٥ جراتنهن کي نبرت ۽ رسالت عنايت فرمائي.

١٣٦ يعني بني اسرائيل.

١٣٧ جر فرعون ۽ قريش جي ظلمن کان چڙهڻو ڏنو.

١٣٨ قبطين جي مقابلي ۾.

١٣٩ فرعون ۽ سندس قوم تي.

١٤٠ جنهن جو بيان بليغ ۽ اهرحدن ۽ حڪمن وغيره جو جامع آهي.

هن ڪتاب مان مراد قرآن شريف آهي.

١٤١ جيڪو بعلبڪ ۽ ان جي پاسن جي ماڻهن جي طرف مبغوث
ٿيو.

١٤٢ يعني چا ترمان کي الله تعاليٰ جو حرف آهي.

صَدَقَتِ الرَّعْيَا ۱۲۸ اِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۱۲۹ اِنَّا هَذَا لَهُوَ

بیشک تو خواب سچو ڪري ڏيکاريندو اسان ائين ئي انعام ڏيندا آهيون چڱن کي، بیشک اهو روشن

البَلَاءُ الْمُبِينُ ۱۳۰ وَ قَدْ يَنْدُبُنَا عَظِيمٌ ۱۳۱ وَ تَرَكْنَا عَلَيْكَ فِي الْآخِرِينَ ۱۳۲

امتحان هو ۽ اسان هڪ وڏو بيحسان جي فديمي ڏيندي ان کي بهجائي ورتو ۽ اسان پوئين ۾ ان جي

سَلَّمَ عَلَىٰ اِبْرَاهِيمَ ۱۳۳ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۱۳۴ اِنَّهُ مِنْ

تعريف باقي رکي. سلام هجي ابراهيم تي. ۱۳۵ اسان ائين ئي انعام ڏيندا آهيون نيڪن کي.

عِبَادَنَا الْمُؤْمِنِينَ ۱۳۶ وَ نَسْتَرْفِي بِاسْحٰقَ نَبِيًّا مِنَ الصّٰلِحِينَ ۱۳۷

بیشک اهو اسان جي اعليٰ درجي جي هملد ايمان وارن باھن مان آھن ۽ اسان ان کي خوشخبري ڏئي اسحق جي جڪري خاھان اسان جي

وَلَدَكُنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ اسْحٰقَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَ ظَالِمٌ

قريب جي لائق مان آھي. ۱۳۸ اسان برڪت لائق تي اسحاق تي ۽ انهن جي اولاد ۾ نيڪو ڪارون ۽ ڪو

لِنَفْسٍ مُّبِينَةٍ ۱۳۹ وَ لَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَ هَارُونَ ۱۴۰

پنهنجي پاڻ تي صريح ظلم ڪرڻ وارو آھي. ۱۴۱ بیشک اسان موسيٰ ۽ هارون تي احسان فرمايو آھي.

وَ نَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۱۴۲ وَ نَصَرْنَاهُمْ فَاكَلُوا

پروھن کي انهن جي قوم وٽان وڌي سختي کان چوٽڪارو بچائين. ۱۴۳ انهن جي اسان مدد فرمائي ۽ انهن جي

هُمُ الْغَالِبِينَ ۱۴۴ وَ اَتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَقِيمَ ۱۴۵ وَ هَدَيْنَاهُمَا

غالب ٿيا. ۱۴۶ اسان انهن ٻنهي کي روشن ڪتاب عطا فرمايو ۽ انهن کي سڌي واٽ ڏيکارڻي

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۱۴۷ وَ تَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۱۴۸ سَلَّمَ عَلَىٰ

سون ۽ پوئين ۾ انهن جي تعريف باقي رکي سون. سلام هجي

مُوسَىٰ وَ هَارُونَ ۱۴۹ اِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۱۵۰ اِنَّمَا مِنْ

موسيٰ ۽ هارون تي. بیشک اسان ائين ئي انعام ڏيندا آهيون نيڪن کي. بیشک اهي ٻئي ان جي اعلا

عِبَادَنَا الْمُؤْمِنِينَ ۱۵۱ وَ اِنَّا الْيَاسَ لِمَنْ الْمُرْسَلِينَ ۱۵۲ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

درجي جي ڪامل ايمان وارن باھن مان آھن. ۱۵۳ بیشک الياس پيغمبرن مان آھي ۽ انهن جي قوم تي فرمايو

اَلَا تَتَّقُونَ ۱۵۴ اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَ تَذَرُونَ اَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۱۵۵ اَللّٰهُ

چا توھان ۽ چوندا ٻڌا ڇا بعل جي پوڄا ڪريو ٿا ۽ ڇڏي ڏيو ٿا سڀ کان سٺي پيدا ڪندڙ واري الله کي جيڪو سڀ آھي

فلان بعل انهن جي بت جو نالو هو، جيڪو سون جو ٺهيل هو. ان جي ڊيگهه ويهه گز هئي، چار رات هئس، ان جي گهڻي تعظيم ڪند آھيا. جنهن جا ويراھه هو، ان جڳهه جو نالو بتڪ هو،
ان ڪري بعلبڪ، مرڪب ٽين هي شام جي شهرن ۾ آھي.

رَبِّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ فَكذبوه قَاتِلَهُمْ فَاحْمَرْوُنَ ﴿١٨﴾

توهان جو ۽ توهان جي آڳاٽن جي ڏاڏن جي ڪوڙ ۽ سڄي پوءِ ان کي ڪوڙو سڄي پوءِ ان کي ڪوڙو ۽ پڪڙيا ويندا آهن

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٩﴾ وَتَرْكُنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٢٠﴾

مگر الله جا چونڊيل پائها ۱۹ ۽ اسان پوين ۾ ان جي تعريف باقي رکي

سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٢١﴾ إِنَّا كَذَبُكَ فَجَثَايَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾ إِنَّهُ

سلام هجي الياس تي ۲۱ ۽ بيشڪ اسان ايمان تي انعام ڏيندا آهيون نيڪن کي ۲۲ بيشڪ اهو اسان جي

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِن لُّوْطًا لِّمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٤﴾ إِذْ

اعلىٰ درجي جي ڪامل ايمان وارن پائها آهي ۲۳ ۽ بيشڪ لوط ۲۴ پيغمبرن مان آهي ۲۵ جڏهن اسان ان کي

فَجِئْنَا وَاهْلَهُ أَتَمَعِينَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَدِيرِينَ ﴿٢٧﴾ ثُمَّ

۲۶ ۽ ان جي سمورن گهروارن کي چونڪارو بخشيو ۲۷ مگر هڪ پوڙهي جيڪا رهي ويندڙن ۾ هئي ۲۸ پوءِ ۲۹ کي

دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِن لَّكُمْ لَتَسْرُونَ عَلَيْهِمْ مَّصْبِحِينَ ﴿٣١﴾ وَبِالْأَيْلِ

اسان هلاڪ فرماي ڇڏيو ۳۰ ۽ بيشڪ توهان ۳۱ انهن تي لنگهندا آهين صبح جو ۳۲ ۽ رات جي ۳۳ وقت ۳۴

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِن يُوْثَسَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٦﴾ إِذْ أَتَىٰ إِلَىٰ

پوءِ ڇا توهان کي عقل نه آهي ۳۵ ۽ بيشڪ يونس پيغمبرن مان آهي ۳۶ جڏهن جو ۳۷ پيريل

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٧﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿٣٨﴾ فَالْتَقَمَهُ

۳۷ پوڙي جي طرف نڪري ويو ۳۸ ۽ ائين ته هٿايلن مان ٿي پيو ۳۹ پوءِ ان کي مڇي ۴۰ لقمو

الْحَوْتُ وَهُوَ مِلْيَهُ ﴿٣٩﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿٤٠﴾ لَكِبَتْ

۴۰ بنا پوءِ اهو پنهنجي پاڻ کي ملايت ڪري رهيو هو ۴۱ پوءِ جيڪڏهن اهو پاڻ کي بيان ڪندڙ نه هجي ها ۴۲

فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿٤١﴾ فَبَيَّنَّا لَهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿٤٢﴾

۴۲ ۽ ضرور ان جي پيٽ ۾ رهي هئا انهن کي اٿاريو وڃي واري ڏينهن تائين ۴۳ پوءِ انسان کي ڪيڏان تي ڦٽي ڪيو ۴۴ اهو ۴۵

وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿٤٣﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ

۴۵ ۽ اسان ان تي ڪڍو ۴۶ جو وڻ ۴۷ ۽ اسان ان کي ۴۸ لک ماڻهن جي طرف موڪليو ۴۹

أَوْ يُزِيدُونَ ﴿٤٤﴾ فَامْتَرْنَا فَسَمِعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٥﴾ فَاسْتَفْتَاهُمُ اللَّهُ

۴۵ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۴۶ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۴۷ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

منزل ۶

۱۷ ان جي عبادت ڇڏي ورتا.

۱۸ جنهن ۾

۱۹ يعني ان قوم مان الله تعاليٰ جا برگزيده پائها حضرت الياس عليه السلام قايمن آندو انهن عذاب کان چونڪارو پاتو.

۲۰ عذاب جي اندر.

۲۱ يعني حضرت لوط عليه السلام جي قوم جي ڪانڙن کي.

۲۲ اهي مڪي ۾ آيا.

۲۳ يعني پنهنجن سفرن ۾ ڏينهن رات توهان انهن جي نشانن ۾ منتر تان لنگهون ٿا.

۲۴ جوهانن مان عبرت حاصل ڪريو.

۲۵ حضرت ابن عباس ۽ هب جو قول آهي ته حضرت يونس عليه السلام

پنهنجي قوم سان عذاب جو لحد و ڪيو هو. ان ۾ وري ڦٽي پوءِ پاڻ

انهن کان لڪي نڪري ويو ۽ پاڻ ڦٽي وري سان ظاهر ٿي پوندو ۽ ڪوڙو ڏوٿيو ته

ميسار ٿين، درياءَ جي وچ ۾ پيڙهي بيجهي وئي ۽ ان جي سڀن جو ڪو ظاهر

سبب موجود هو. ملائح چيو ته هن پيڙهي ۾ پنهنجي مولا کان پگھل

ڪو غلام آهي، ڪٽي وجهي سان ظاهر ٿي پوندو ۽ ڪوڙو ڏوٿيو ته

۸ سندس ئي نالو نڪتي. پوءِ پاڻ فرمايا ٿين مان ئي اهو غلام آهيان ۽

کيس پاڻ ۾ ملايو ويو، چو ته دستر اهو ئي هو ته جيستائين

پگھل غلام درياءَ ۾ پوڙيو وڃي اوستائين پيڙي ۾ هلندي هئي.

۲۶ پوءِ ۲۷ جيڪڏهن اهو پاڻ کي بيان ڪندڙ نه هجي ها ۲۸

۲۹ ۽ ضرور ان جي پيٽ ۾ رهي هئا انهن کي اٿاريو وڃي واري ڏينهن تائين ۳۰ پوءِ انسان کي ڪيڏان تي ڦٽي ڪيو ۳۱ اهو ۳۲

۳۳ ۽ اسان ان تي ڪڍو ۳۴ جو وڻ ۳۵ ۽ اسان ان کي ۳۶ لک ماڻهن جي طرف موڪليو ۳۷

۳۸ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۳۹ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۴۰ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۴۱ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۴۲ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۴۳ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۴۴ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۴۵ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۴۶ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۴۷ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۴۸ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۴۹ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۵۰ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۵۱ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۵۲ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۵۳ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۵۴ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۵۵ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۵۶ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۵۷ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۵۸ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۵۹ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۶۰ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۶۱ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۶۲ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۶۳ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۶۴ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۶۵ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۶۶ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۶۷ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۶۸ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۶۹ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۷۰ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۷۱ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۷۲ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۷۳ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۷۴ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۷۵ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۷۶ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۷۷ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۷۸ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۷۹ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۸۰ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۸۱ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۸۲ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

۸۳ ۽ انهن ۱۰۰ هزار ۸۴ پوءِ اسان انهن کي هڪڙي وقت تائين ۸۵ ۽ پوءِ انهن کان پڇي ڇا توهان جي ربي جي رستي

الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٣٨﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ

دَيُّونُونَ أَهَلْ أَتَيْنَاهُم بِبَنَاتٍ ۖ إِنَّا تِلْكَ الْفَرِيقَةُ الَّتِي كَانَتْ تُكَذِّبُونَ ﴿١٣٩﴾

شَاهِدُونَ ﴿١٤٠﴾ أَلَا إِنَّهُمْ قُلُوبُ كَاذِبِينَ ﴿١٤١﴾ وَلَدَّ اللَّهُ وَابْنَهُ

لَكَذِبُونَ ﴿١٤٢﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٤٣﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ

تَحْكُمُونَ ﴿١٤٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٤٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿١٤٦﴾ فَاتُوا

بِكُتُبِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نِجَالًا

﴿١٤٨﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الْجِنَّةَ إِيَّاهُمْ لَحَصُّونَ ﴿١٤٩﴾ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٠﴾

مَعْلُومٌ أَهْلُهَا ۚ وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ كَاذِبُونَ ﴿١٥١﴾ إِذَا عَادَ اللَّهُ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٥٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٥٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٥٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٥٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٥٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٥٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٥٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٥٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٦٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٦٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٦٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٦٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٧١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٧٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٧٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٧٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٧٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٧٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٧٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٧٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٧٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٨٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٨١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٨٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٨٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٨٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٨٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٨٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٨٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٨٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٨٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٩٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٩١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٩٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٩٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٩٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٩٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٩٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٩٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿١٩٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٩٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٠٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٠١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٠٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٠٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٠٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٠٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٠٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٠٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢١٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢١١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢١٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢١٣﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢١٤﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢١٥﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢١٦﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢١٧﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢١٨﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢١٩﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

عَلَيْهِ يَفْتَنِينَ ﴿٢٢٠﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿٢٢١﴾ وَمَا مَثَلُ إِلَّا لَهْ

١٣٨. جنین جمیعہ میں بھی ستم و غم

کا فرق جو عقیدہ آہی تہ ملائکہ خدا

جون دیتوں آہن۔ کلا یعنی بی بی

لاؤ تہ دیتوں پسند و نا پسند، خراب

چاہے تاہم وری اہری شے کی خدای

طرف منسوب کن تا۔ ١٣٩. کسی ہیا

ہذا چو اہر تو بی بیہودین گالہیون

کن تا۔ ١٣٩. فاسد و باطل۔ ١٤٠۔

ای تہ تہ تہ سمجھو اللہ تعالیٰ اولاد

کان پلے میں منہ آہی۔ ١٤١۔ جنہن

میاہا سندھ ہی۔ ١٤٢۔ جنہن کن

مشرک چیرہ ہوتہ اللہ تعالیٰ جنہن

شادی کی، ان مان ملائکہ پیدا

تیا۔ (و عاذا للہ) کھڑی نہ ذی کفر

جامر تکب تیا۔ ١٤٣۔ یعنی ان یہودہ

گالہ چون را۔ ١٤٤۔ جنہن عدا

بی لاؤ۔ ١٤٥۔ ایماندار اللہ تعالیٰ بی

پاکائی بیان کن تا انہن سینی گالہن

کان جیسی کافر اجا بیون چون تا۔ ١٤٦۔

یعنی تہان بت سمرا آہی۔ ١٤٧۔

گدراہ نہ تا کیری گھو۔ ١٤٨۔ جنہن

جی قسمت میری ہی آہی تہ اہری بی بی

بری کرواری کری جہنم جہتدار

تہی۔ ١٤٩۔ جنہن میری جی رب بی

عبادت کری تو حضرت ابن عباس

رضی اللہ تعالیٰ عنہما فرماوہ آسمان میں گواہ جیتری بہ اہری جاؤ تہ آہی، جنہن میر کو ملائکہ نماز نہ پڑھند وہی یا تسبیح نہ کند وہی۔

١٤٠۔ یعنی مع مکرمہ جاکافر میں مشرک محبر سید عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم جن جی تشریف آوری کان اک چوندا ہا

تہ۔ ١٤١۔ کتاب ملی ہا۔ ١٤٢۔ ان جی اطاعت کریون ہا یہ اخلاص سان عبادت بجا آویون ہا۔ پورہ جڈھن سینی کتابت

کان افضل میں اشرف معجز (عاج کر واور) کتاب انہن کی ملیہ یعنی قرآن پاک نازلہ تین ١٤٣۔ پٹھنی کفر جو ان جام۔

دلا مکي وارن کي محبوب سيد عالم صلي الله تعالى عليه وسلم جن جي نبوت جي منصب تي حسد آيو ۽ انهن هي چيو ته اسان ۾ شرف ۽ عزت وارا ماڻهو موجود هئا، انهن مان ڪنهن تي قرآن ۽ لفظ خاص حضرت محبوب سيد الانبياء محمد مصطفيٰ (صلي الله تعالى عليه وسلم) جن تي لفظ دلا واري جي طرح وارا حضرت محبوب محمد مصطفيٰ صلي الله تعالى عليه وسلم جن جي تڪذيب ڪن ٿا. ۳۱ جيڪڏهن منهنجي عذاب چڱي وٺن ها ته اهو شڪ نه ٿيڻ ۽ حسد ڪجهه باقي نه رهجي ها ۽ محبوب حضرت پيغمبر ڪريم صلي الله تعالى عليه وسلم جي تصديق ڪن ها پر ان وقت جي تصديق ٿاڻه ٻيندڙ ٿي ها. ۳۲ ۽ ۳۳ جنهن ۾ انهن جي هٿ ۾ آهن، جنهن کي چاهن، دين ۽ پنهنجو پاڻ کي چاڻا سڄهن الله تعالى ان جي مالڪيت کي ڏاڻا ڄاڻي. ۳۴ حڪمت جي اقتضا مطابق جنهن کي جيڪو چاهي، عطا فرمائي، ان پنهنجي حبيب اڪرم محبوب محمد مصطفيٰ صلي الله تعالى عليه وسلم جن کي نبوت عطا فرمائي ۽ پوءِ ڪنهن کي ان ۾ دخل ڏيڻ ۽ تڪرار ڪرڻ جي ڪهڙي مجال. ۳۵ دلا ۽ اهڙو اختيار هجي پوءِ جنهن کي چاهن، وڃي سان خاص ڪن ۾ جهان جي تدبير پنهنجي هٿ ۾ وٺي ۽ جڏهن اهو ڪجهه آهي ته پوءِ اُهو ڀاڻي ۽ تدبير الاهيه ۾ دخل ڇوڏين ٿا، انهن کي ان جو ڪهڙو حق آهي، ڪا فن کي هي جواب ڏيو ۳۶ کان پوءِ الله تعاليٰ رک وٺائي پنهنجي محبوب حضرت پيغمبر ڪريم صلي الله تعالى عليه وسلم جن سان نصرت ۽ مدد جو وعدو فرمايو آهي. ۳۷ يعني انهن قريش جي جماعت انهن لشڪرن مان هڪ آهي، جيڪي پاڻ سڳورن کان اڳين نبين سڳورن جي مقابلي ۾ ٿيڻا ناهي ٺاهي ايندا هئا ۽ نه ڀاڳيڻ ڏيڻ ڪندا هئا. ۳۸ ۽ ۳۹ کان هلاڪ ڪياري. الله تعاليٰ پنهنجي محبوب نبي ڪرم صلي الله تعالى عليه وسلم جن کي خبر ڏني ته اهو ئي حال انهن جي آهي، انهن کي به شڪست ڏيندي جهڙي طرح ڇڏو ۽ واقع ٿين ان کان پوءِ الله تعاليٰ پنهنجي حبيب ڪريم صلي الله تعالى عليه وسلم جن جي دل مبارڪ جي تسڪين جي لاءِ اڳين نبين سڳورن ۽ انهن جي قومن ۾ جن ڪر نماز ۳۱ جيڪو ڪنهن تي غصو ڪندو هو ته ان کي ٽڪائي ان جا چاري هٿ ۽ پير چڱي چڱي طرفن کان ميخن ۾ ٻڌرا وڃيندا هئا، پوءِ ان کي ماريندا هو ۽ ان تي قسم قسم جون سختيون ڪندو هو. ۴۰ جيڪي شيعي عليه السلام جي قورمان هئا. ۴۱ جيڪي نبين سڳورن جي مقابلي ۾ ٿيڻا ناهي ٺاهيا. معي جا مشرڪ انهن نزلن مان آهن. ۴۲ يعني انهن کي ڏيڻ ۽ ۴۳ انهن ۾ نبين سڳورن جي تڪذيب ڪئي ته انهن تي عذاب لازم ٿي وين. پوءِ انهن ضعيفن جو ڪهڙو حال ٿيندو ۽ جڏهن

عَلَيْهِ الذِّكْرُ مَنْ بَيْنَنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا تَرَأَىٰ نَازِلَ تِلْكَ آسَانَ سَمُورٍ مَّا نَظَرَ بَلْ هِيَ شَكْرُهُمْ أَهْلُ مَسْنَعٍ بَابُ ۱۲ بَلْ كَانُوا يَدُّوْا عَذَابَ ۱۱ أَمْرَهُمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۱۲ مَسْنَعِي سِزْد چڱي آهي. ۱۳ ۽ اهي ٽوھلن جي رب جي رحمت جا خزاني آهن اهو عزت وارو گھڻو عطا فرمائيندا رهي. ۱۴ ۱۵ أَمَّا لَكُمْ فَلَكُمْ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا بَيْنَهُمَا أَفَلَا تَتَّقُونَ ۱۶ اهي انهن جي واسطي آهي ياد شاهي آسمان ۽ زمين جي ۽ ۱۷ ۽ ۱۸ ۽ ۱۹ ۽ ۲۰ ۽ ۲۱ ۽ ۲۲ ۽ ۲۳ ۽ ۲۴ ۽ ۲۵ ۽ ۲۶ ۽ ۲۷ ۽ ۲۸ ۽ ۲۹ ۽ ۳۰ ۽ ۳۱ ۽ ۳۲ ۽ ۳۳ ۽ ۳۴ ۽ ۳۵ ۽ ۳۶ ۽ ۳۷ ۽ ۳۸ ۽ ۳۹ ۽ ۴۰ ۽ ۴۱ ۽ ۴۲ ۽ ۴۳ ۽ ۴۴ ۽ ۴۵ ۽ ۴۶ ۽ ۴۷ ۽ ۴۸ ۽ ۴۹ ۽ ۵۰ ۽ ۵۱ ۽ ۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰ ۽ ۱۰۱ ۽ ۱۰۲ ۽ ۱۰۳ ۽ ۱۰۴ ۽ ۱۰۵ ۽ ۱۰۶ ۽ ۱۰۷ ۽ ۱۰۸ ۽ ۱۰۹ ۽ ۱۱۰ ۽ ۱۱۱ ۽ ۱۱۲ ۽ ۱۱۳ ۽ ۱۱۴ ۽ ۱۱۵ ۽ ۱۱۶ ۽ ۱۱۷ ۽ ۱۱۸ ۽ ۱۱۹ ۽ ۱۲۰ ۽ ۱۲۱ ۽ ۱۲۲ ۽ ۱۲۳ ۽ ۱۲۴ ۽ ۱۲۵ ۽ ۱۲۶ ۽ ۱۲۷ ۽ ۱۲۸ ۽ ۱۲۹ ۽ ۱۳۰ ۽ ۱۳۱ ۽ ۱۳۲ ۽ ۱۳۳ ۽ ۱۳۴ ۽ ۱۳۵ ۽ ۱۳۶ ۽ ۱۳۷ ۽ ۱۳۸ ۽ ۱۳۹ ۽ ۱۴۰ ۽ ۱۴۱ ۽ ۱۴۲ ۽ ۱۴۳ ۽ ۱۴۴ ۽ ۱۴۵ ۽ ۱۴۶ ۽ ۱۴۷ ۽ ۱۴۸ ۽ ۱۴۹ ۽ ۱۵۰ ۽ ۱۵۱ ۽ ۱۵۲ ۽ ۱۵۳ ۽ ۱۵۴ ۽ ۱۵۵ ۽ ۱۵۶ ۽ ۱۵۷ ۽ ۱۵۸ ۽ ۱۵۹ ۽ ۱۶۰ ۽ ۱۶۱ ۽ ۱۶۲ ۽ ۱۶۳ ۽ ۱۶۴ ۽ ۱۶۵ ۽ ۱۶۶ ۽ ۱۶۷ ۽ ۱۶۸ ۽ ۱۶۹ ۽ ۱۷۰ ۽ ۱۷۱ ۽ ۱۷۲ ۽ ۱۷۳ ۽ ۱۷۴ ۽ ۱۷۵ ۽ ۱۷۶ ۽ ۱۷۷ ۽ ۱۷۸ ۽ ۱۷۹ ۽ ۱۸۰ ۽ ۱۸۱ ۽ ۱۸۲ ۽ ۱۸۳ ۽ ۱۸۴ ۽ ۱۸۵ ۽ ۱۸۶ ۽ ۱۸۷ ۽ ۱۸۸ ۽ ۱۸۹ ۽ ۱۹۰ ۽ ۱۹۱ ۽ ۱۹۲ ۽ ۱۹۳ ۽ ۱۹۴ ۽ ۱۹۵ ۽ ۱۹۶ ۽ ۱۹۷ ۽ ۱۹۸ ۽ ۱۹۹ ۽ ۲۰۰ ۽ ۲۰۱ ۽ ۲۰۲ ۽ ۲۰۳ ۽ ۲۰۴ ۽ ۲۰۵ ۽ ۲۰۶ ۽ ۲۰۷ ۽ ۲۰۸ ۽ ۲۰۹ ۽ ۲۱۰ ۽ ۲۱۱ ۽ ۲۱۲ ۽ ۲۱۳ ۽ ۲۱۴ ۽ ۲۱۵ ۽ ۲۱۶ ۽ ۲۱۷ ۽ ۲۱۸ ۽ ۲۱۹ ۽ ۲۲۰ ۽ ۲۲۱ ۽ ۲۲۲ ۽ ۲۲۳ ۽ ۲۲۴ ۽ ۲۲۵ ۽ ۲۲۶ ۽ ۲۲۷ ۽ ۲۲۸ ۽ ۲۲۹ ۽ ۲۳۰ ۽ ۲۳۱ ۽ ۲۳۲ ۽ ۲۳۳ ۽ ۲۳۴ ۽ ۲۳۵ ۽ ۲۳۶ ۽ ۲۳۷ ۽ ۲۳۸ ۽ ۲۳۹ ۽ ۲۴۰ ۽ ۲۴۱ ۽ ۲۴۲ ۽ ۲۴۳ ۽ ۲۴۴ ۽ ۲۴۵ ۽ ۲۴۶ ۽ ۲۴۷ ۽ ۲۴۸ ۽ ۲۴۹ ۽ ۲۵۰ ۽ ۲۵۱ ۽ ۲۵۲ ۽ ۲۵۳ ۽ ۲۵۴ ۽ ۲۵۵ ۽ ۲۵۶ ۽ ۲۵۷ ۽ ۲۵۸ ۽ ۲۵۹ ۽ ۲۶۰ ۽ ۲۶۱ ۽ ۲۶۲ ۽ ۲۶۳ ۽ ۲۶۴ ۽ ۲۶۵ ۽ ۲۶۶ ۽ ۲۶۷ ۽ ۲۶۸ ۽ ۲۶۹ ۽ ۲۷۰ ۽ ۲۷۱ ۽ ۲۷۲ ۽ ۲۷۳ ۽ ۲۷۴ ۽ ۲۷۵ ۽ ۲۷۶ ۽ ۲۷۷ ۽ ۲۷۸ ۽ ۲۷۹ ۽ ۲۸۰ ۽ ۲۸۱ ۽ ۲۸۲ ۽ ۲۸۳ ۽ ۲۸۴ ۽ ۲۸۵ ۽ ۲۸۶ ۽ ۲۸۷ ۽ ۲۸۸ ۽ ۲۸۹ ۽ ۲۹۰ ۽ ۲۹۱ ۽ ۲۹۲ ۽ ۲۹۳ ۽ ۲۹۴ ۽ ۲۹۵ ۽ ۲۹۶ ۽ ۲۹۷ ۽ ۲۹۸ ۽ ۲۹۹ ۽ ۳۰۰ ۽ ۳۰۱ ۽ ۳۰۲ ۽ ۳۰۳ ۽ ۳۰۴ ۽ ۳۰۵ ۽ ۳۰۶ ۽ ۳۰۷ ۽ ۳۰۸ ۽ ۳۰۹ ۽ ۳۱۰ ۽ ۳۱۱ ۽ ۳۱۲ ۽ ۳۱۳ ۽ ۳۱۴ ۽ ۳۱۵ ۽ ۳۱۶ ۽ ۳۱۷ ۽ ۳۱۸ ۽ ۳۱۹ ۽ ۳۲۰ ۽ ۳۲۱ ۽ ۳۲۲ ۽ ۳۲۳ ۽ ۳۲۴ ۽ ۳۲۵ ۽ ۳۲۶ ۽ ۳۲۷ ۽ ۳۲۸ ۽ ۳۲۹ ۽ ۳۳۰ ۽ ۳۳۱ ۽ ۳۳۲ ۽ ۳۳۳ ۽ ۳۳۴ ۽ ۳۳۵ ۽ ۳۳۶ ۽ ۳۳۷ ۽ ۳۳۸ ۽ ۳۳۹ ۽ ۳۴۰ ۽ ۳۴۱ ۽ ۳۴۲ ۽ ۳۴۳ ۽ ۳۴۴ ۽ ۳۴۵ ۽ ۳۴۶ ۽ ۳۴۷ ۽ ۳۴۸ ۽ ۳۴۹ ۽ ۳۵۰ ۽ ۳۵۱ ۽ ۳۵۲ ۽ ۳۵۳ ۽ ۳۵۴ ۽ ۳۵۵ ۽ ۳۵۶ ۽ ۳۵۷ ۽ ۳۵۸ ۽ ۳۵۹ ۽ ۳۶۰ ۽ ۳۶۱ ۽ ۳۶۲ ۽ ۳۶۳ ۽ ۳۶۴ ۽ ۳۶۵ ۽ ۳۶۶ ۽ ۳۶۷ ۽ ۳۶۸ ۽ ۳۶۹ ۽ ۳۷۰ ۽ ۳۷۱ ۽ ۳۷۲ ۽ ۳۷۳ ۽ ۳۷۴ ۽ ۳۷۵ ۽ ۳۷۶ ۽ ۳۷۷ ۽ ۳۷۸ ۽ ۳۷۹ ۽ ۳۸۰ ۽ ۳۸۱ ۽ ۳۸۲ ۽ ۳۸۳ ۽ ۳۸۴ ۽ ۳۸۵ ۽ ۳۸۶ ۽ ۳۸۷ ۽ ۳۸۸ ۽ ۳۸۹ ۽ ۳۹۰ ۽ ۳۹۱ ۽ ۳۹۲ ۽ ۳۹۳ ۽ ۳۹۴ ۽ ۳۹۵ ۽ ۳۹۶ ۽ ۳۹۷ ۽ ۳۹۸ ۽ ۳۹۹ ۽ ۴۰۰ ۽ ۴۰۱ ۽ ۴۰۲ ۽ ۴۰۳ ۽ ۴۰۴ ۽ ۴۰۵ ۽ ۴۰۶ ۽ ۴۰۷ ۽ ۴۰۸ ۽ ۴۰۹ ۽ ۴۱۰ ۽ ۴۱۱ ۽ ۴۱۲ ۽ ۴۱۳ ۽ ۴۱۴ ۽ ۴۱۵ ۽ ۴۱۶ ۽ ۴۱۷ ۽ ۴۱۸ ۽ ۴۱۹ ۽ ۴۲۰ ۽ ۴۲۱ ۽ ۴۲۲ ۽ ۴۲۳ ۽ ۴۲۴ ۽ ۴۲۵ ۽ ۴۲۶ ۽ ۴۲۷ ۽ ۴۲۸ ۽ ۴۲۹ ۽ ۴۳۰ ۽ ۴۳۱ ۽ ۴۳۲ ۽ ۴۳۳ ۽ ۴۳۴ ۽ ۴۳۵ ۽ ۴۳۶ ۽ ۴۳۷ ۽ ۴۳۸ ۽ ۴۳۹ ۽ ۴۴۰ ۽ ۴۴۱ ۽ ۴۴۲ ۽ ۴۴۳ ۽ ۴۴۴ ۽ ۴۴۵ ۽ ۴۴۶ ۽ ۴۴۷ ۽ ۴۴۸ ۽ ۴۴۹ ۽ ۴۵۰ ۽ ۴۵۱ ۽ ۴۵۲ ۽ ۴۵۳ ۽ ۴۵۴ ۽ ۴۵۵ ۽ ۴۵۶ ۽ ۴۵۷ ۽ ۴۵۸ ۽ ۴۵۹ ۽ ۴۶۰ ۽ ۴۶۱ ۽ ۴۶۲ ۽ ۴۶۳ ۽ ۴۶۴ ۽ ۴۶۵ ۽ ۴۶۶ ۽ ۴۶۷ ۽ ۴۶۸ ۽ ۴۶۹ ۽ ۴۷۰ ۽ ۴۷۱ ۽ ۴۷۲ ۽ ۴۷۳ ۽ ۴۷۴ ۽ ۴۷۵ ۽ ۴۷۶ ۽ ۴۷۷ ۽ ۴۷۸ ۽ ۴۷۹ ۽ ۴۸۰ ۽ ۴۸۱ ۽ ۴۸۲ ۽ ۴۸۳ ۽ ۴۸۴ ۽ ۴۸۵ ۽ ۴۸۶ ۽ ۴۸۷ ۽ ۴۸۸ ۽ ۴۸۹ ۽ ۴۹۰ ۽ ۴۹۱ ۽ ۴۹۲ ۽ ۴۹۳ ۽ ۴۹۴ ۽ ۴۹۵ ۽ ۴۹۶ ۽ ۴۹۷ ۽ ۴۹۸ ۽ ۴۹۹ ۽ ۵۰۰ ۽ ۵۰۱ ۽ ۵۰۲ ۽ ۵۰۳ ۽ ۵۰۴ ۽ ۵۰۵ ۽ ۵۰۶ ۽ ۵۰۷ ۽ ۵۰۸ ۽ ۵۰۹ ۽ ۵۱۰ ۽ ۵۱۱ ۽ ۵۱۲ ۽ ۵۱۳ ۽ ۵۱۴ ۽ ۵۱۵ ۽ ۵۱۶ ۽ ۵۱۷ ۽ ۵۱۸ ۽ ۵۱۹ ۽ ۵۲۰ ۽ ۵۲۱ ۽ ۵۲۲ ۽ ۵۲۳ ۽ ۵۲۴ ۽ ۵۲۵ ۽ ۵۲۶ ۽ ۵۲۷ ۽ ۵۲۸ ۽ ۵۲۹ ۽ ۵۳۰ ۽ ۵۳۱ ۽ ۵۳۲ ۽ ۵۳۳ ۽ ۵۳۴ ۽ ۵۳۵ ۽ ۵۳۶ ۽ ۵۳۷ ۽ ۵۳۸ ۽ ۵۳۹ ۽ ۵۴۰ ۽ ۵۴۱ ۽ ۵۴۲ ۽ ۵۴۳ ۽ ۵۴۴ ۽ ۵۴۵ ۽ ۵۴۶ ۽ ۵۴۷ ۽ ۵۴۸ ۽ ۵۴۹ ۽ ۵۵۰ ۽ ۵۵۱ ۽ ۵۵۲ ۽ ۵۵۳ ۽ ۵۵۴ ۽ ۵۵۵ ۽ ۵۵۶ ۽ ۵۵۷ ۽ ۵۵۸ ۽ ۵۵۹ ۽ ۵۶۰ ۽ ۵۶۱ ۽ ۵۶۲ ۽ ۵۶۳ ۽ ۵۶۴ ۽ ۵۶۵ ۽ ۵۶۶ ۽ ۵۶۷ ۽ ۵۶۸ ۽ ۵۶۹ ۽ ۵۷۰ ۽ ۵۷۱ ۽ ۵۷۲ ۽ ۵۷۳ ۽ ۵۷۴ ۽ ۵۷۵ ۽ ۵۷۶ ۽ ۵۷۷ ۽ ۵۷۸ ۽ ۵۷۹ ۽ ۵۸۰ ۽ ۵۸۱ ۽ ۵۸۲ ۽ ۵۸۳ ۽ ۵۸۴ ۽ ۵۸۵ ۽ ۵۸۶ ۽ ۵۸۷ ۽ ۵۸۸ ۽ ۵۸۹ ۽ ۵۹۰ ۽ ۵۹۱ ۽ ۵۹۲ ۽ ۵۹۳ ۽ ۵۹۴ ۽ ۵۹۵ ۽ ۵۹۶ ۽ ۵۹۷ ۽ ۵۹۸ ۽ ۵۹۹ ۽ ۶۰۰ ۽ ۶۰۱ ۽ ۶۰۲ ۽ ۶۰۳ ۽ ۶۰۴ ۽ ۶۰۵ ۽ ۶۰۶ ۽ ۶۰۷ ۽ ۶۰۸ ۽ ۶۰۹ ۽ ۶۱۰ ۽ ۶۱۱ ۽ ۶۱۲ ۽ ۶۱۳ ۽ ۶۱۴ ۽ ۶۱۵ ۽ ۶۱۶ ۽ ۶۱۷ ۽ ۶۱۸ ۽ ۶۱۹ ۽ ۶۲۰ ۽ ۶۲۱ ۽ ۶۲۲ ۽ ۶۲۳ ۽ ۶۲۴ ۽ ۶۲۵ ۽ ۶۲۶ ۽ ۶۲۷ ۽ ۶۲۸ ۽ ۶۲۹ ۽ ۶۳۰ ۽ ۶۳۱ ۽ ۶۳۲ ۽ ۶۳۳ ۽ ۶۳۴ ۽ ۶۳۵ ۽ ۶۳۶ ۽ ۶۳۷ ۽ ۶۳۸ ۽ ۶۳۹ ۽ ۶۴۰ ۽ ۶۴۱ ۽ ۶۴۲ ۽ ۶۴۳ ۽ ۶۴۴ ۽ ۶۴۵ ۽ ۶۴۶ ۽ ۶۴۷ ۽ ۶۴۸ ۽ ۶۴۹ ۽ ۶۵۰ ۽ ۶۵۱ ۽ ۶۵۲ ۽ ۶۵۳ ۽ ۶۵۴ ۽ ۶۵۵ ۽ ۶۵۶ ۽ ۶۵۷ ۽ ۶۵۸ ۽ ۶۵۹ ۽ ۶۶۰ ۽ ۶۶۱ ۽ ۶۶۲ ۽ ۶۶۳ ۽ ۶۶۴ ۽ ۶۶۵ ۽ ۶۶۶ ۽ ۶۶۷ ۽ ۶۶۸ ۽ ۶۶۹ ۽ ۶۷۰ ۽ ۶۷۱ ۽ ۶۷۲ ۽ ۶۷۳ ۽ ۶۷۴ ۽ ۶۷۵ ۽ ۶۷۶ ۽ ۶۷۷ ۽ ۶۷۸ ۽ ۶۷۹ ۽ ۶۸۰ ۽ ۶۸۱ ۽ ۶۸۲ ۽ ۶۸۳ ۽ ۶۸۴ ۽ ۶۸۵ ۽ ۶۸۶ ۽ ۶۸۷ ۽ ۶۸۸ ۽ ۶۸۹ ۽ ۶۹۰ ۽ ۶۹۱ ۽ ۶۹۲ ۽ ۶۹۳ ۽ ۶۹۴ ۽ ۶۹۵ ۽ ۶۹۶ ۽ ۶۹۷ ۽ ۶۹۸ ۽ ۶۹۹ ۽ ۷۰۰ ۽ ۷۰۱ ۽ ۷۰۲ ۽ ۷۰۳ ۽ ۷۰۴ ۽ ۷۰۵ ۽ ۷۰۶ ۽ ۷۰۷ ۽ ۷۰۸ ۽ ۷۰۹ ۽ ۷۱۰ ۽ ۷۱۱ ۽ ۷۱۲ ۽ ۷۱۳ ۽ ۷۱۴ ۽ ۷۱۵ ۽ ۷۱۶ ۽ ۷۱۷ ۽ ۷۱۸ ۽ ۷۱۹ ۽ ۷۲۰ ۽ ۷۲۱ ۽ ۷۲۲ ۽ ۷۲۳ ۽ ۷۲۴ ۽ ۷۲۵ ۽ ۷۲۶ ۽ ۷۲۷ ۽ ۷۲۸ ۽ ۷۲۹ ۽ ۷۳۰ ۽ ۷۳۱ ۽ ۷۳۲ ۽ ۷۳۳ ۽ ۷۳۴ ۽ ۷۳۵ ۽ ۷۳۶ ۽ ۷۳۷ ۽ ۷۳۸ ۽ ۷۳۹ ۽ ۷۴۰ ۽ ۷۴۱ ۽ ۷۴۲ ۽ ۷۴۳ ۽ ۷۴۴ ۽ ۷۴۵ ۽ ۷۴۶ ۽ ۷۴۷ ۽ ۷۴۸ ۽ ۷۴۹ ۽ ۷۵۰ ۽ ۷۵۱ ۽ ۷۵۲ ۽ ۷۵۳ ۽ ۷۵۴ ۽ ۷۵۵ ۽ ۷۵۶ ۽ ۷۵۷ ۽ ۷۵۸ ۽ ۷۵۹ ۽ ۷۶۰ ۽ ۷۶۱ ۽ ۷۶۲ ۽ ۷۶۳ ۽ ۷۶۴ ۽ ۷۶۵ ۽ ۷۶۶ ۽ ۷۶۷ ۽ ۷۶۸ ۽ ۷۶۹ ۽ ۷۷۰ ۽ ۷۷۱ ۽ ۷۷۲ ۽ ۷۷۳ ۽ ۷۷۴ ۽ ۷۷۵ ۽ ۷۷۶ ۽ ۷۷۷ ۽ ۷۷۸ ۽ ۷۷۹ ۽ ۷۸۰ ۽ ۷۸۱ ۽ ۷۸۲ ۽ ۷۸۳ ۽ ۷۸۴ ۽ ۷۸۵ ۽ ۷۸۶ ۽ ۷۸۷ ۽ ۷۸۸ ۽ ۷۸۹ ۽ ۷۹۰ ۽ ۷۹۱ ۽ ۷۹۲ ۽ ۷۹۳ ۽ ۷۹۴ ۽ ۷۹۵ ۽ ۷۹۶ ۽ ۷۹۷ ۽ ۷۹۸ ۽ ۷۹۹ ۽ ۸۰۰ ۽ ۸۰۱ ۽ ۸۰۲ ۽ ۸۰۳ ۽ ۸۰۴ ۽ ۸۰۵ ۽ ۸۰۶ ۽ ۸۰۷ ۽ ۸۰۸ ۽ ۸۰۹ ۽ ۸۱۰ ۽ ۸۱۱ ۽ ۸۱۲ ۽ ۸۱۳ ۽ ۸۱۴ ۽ ۸۱۵ ۽ ۸۱۶ ۽ ۸۱۷ ۽ ۸۱۸ ۽ ۸۱۹ ۽ ۸۲۰ ۽ ۸۲۱ ۽ ۸۲۲ ۽ ۸۲۳ ۽ ۸۲۴ ۽ ۸۲۵ ۽ ۸۲۶ ۽ ۸۲۷ ۽ ۸۲۸ ۽ ۸۲۹ ۽ ۸۳۰ ۽ ۸۳۱ ۽ ۸۳۲ ۽ ۸۳۳ ۽ ۸۳۴ ۽ ۸۳۵ ۽ ۸۳۶ ۽ ۸۳۷ ۽ ۸۳۸ ۽ ۸۳۹ ۽ ۸۴۰ ۽ ۸۴۱ ۽ ۸۴۲ ۽ ۸۴۳ ۽ ۸۴۴ ۽ ۸۴۵ ۽ ۸۴۶ ۽ ۸۴۷ ۽ ۸۴۸ ۽ ۸۴۹ ۽ ۸۵۰ ۽ ۸۵۱ ۽ ۸۵۲ ۽ ۸۵۳ ۽ ۸۵۴ ۽ ۸۵۵ ۽ ۸۵۶ ۽ ۸۵۷ ۽ ۸۵۸ ۽ ۸۵۹ ۽ ۸۶۰ ۽ ۸۶۱ ۽ ۸۶۲ ۽ ۸۶۳ ۽ ۸۶۴ ۽ ۸۶۵ ۽ ۸۶۶ ۽ ۸۶۷ ۽ ۸۶۸ ۽ ۸۶۹ ۽ ۸۷۰ ۽ ۸۷۱ ۽ ۸۷۲ ۽ ۸۷۳ ۽ ۸۷۴ ۽ ۸۷۵ ۽ ۸۷۶ ۽ ۸۷۷ ۽ ۸۷۸ ۽ ۸۷۹ ۽ ۸۸۰ ۽ ۸۸۱ ۽ ۸۸۲ ۽ ۸۸۳ ۽ ۸۸۴ ۽ ۸۸۵ ۽ ۸۸۶ ۽ ۸۸۷ ۽ ۸۸۸ ۽ ۸۸۹ ۽ ۸۹۰ ۽ ۸۹۱ ۽ ۸۹۲ ۽ ۸۹۳ ۽ ۸۹۴ ۽ ۸۹۵ ۽ ۸۹۶ ۽ ۸۹۷ ۽ ۸۹۸ ۽ ۸۹۹ ۽ ۹۰۰ ۽ ۹۰۱ ۽ ۹۰۲ ۽ ۹۰۳ ۽ ۹۰۴ ۽ ۹۰۵ ۽ ۹۰۶ ۽ ۹۰۷ ۽ ۹۰۸ ۽ ۹۰۹ ۽ ۹۱۰ ۽ ۹۱۱ ۽ ۹۱۲ ۽ ۹۱۳ ۽ ۹۱۴ ۽ ۹۱۵ ۽ ۹۱۶ ۽ ۹۱۷ ۽ ۹۱۸ ۽ ۹۱۹ ۽ ۹۲۰ ۽ ۹۲۱ ۽ ۹۲۲ ۽ ۹۲۳ ۽ ۹۲۴ ۽ ۹۲۵ ۽ ۹۲۶ ۽ ۹۲۷ ۽ ۹۲۸ ۽ ۹۲۹ ۽ ۹۳۰ ۽ ۹۳۱ ۽ ۹۳۲ ۽ ۹۳۳ ۽ ۹۳۴ ۽ ۹۳۵ ۽ ۹۳۶ ۽ ۹۳۷ ۽ ۹۳۸ ۽ ۹۳۹ ۽ ۹۴۰ ۽ ۹۴۱ ۽ ۹۴۲ ۽ ۹۴۳ ۽ ۹۴۴ ۽ ۹۴۵ ۽ ۹۴۶ ۽ ۹۴۷ ۽ ۹۴۸ ۽ ۹۴۹ ۽ ۹۵۰ ۽ ۹۵۱ ۽ ۹۵۲ ۽ ۹۵۳ ۽ ۹۵۴ ۽ ۹۵۵ ۽ ۹۵۶ ۽ ۹۵۷ ۽ ۹۵۸ ۽ ۹۵۹ ۽ ۹۶۰ ۽ ۹۶۱ ۽ ۹۶۲ ۽ ۹۶۳ ۽ ۹۶۴ ۽ ۹۶۵ ۽ ۹۶۶ ۽ ۹۶۷ ۽ ۹۶۸ ۽ ۹۶۹ ۽ ۹۷۰ ۽ ۹۷۱ ۽ ۹۷۲ ۽ ۹۷۳ ۽ ۹۷۴ ۽ ۹۷۵ ۽ ۹۷۶ ۽ ۹۷۷ ۽ ۹۷۸ ۽ ۹۷۹ ۽ ۹۸۰ ۽ ۹۸۱ ۽ ۹۸۲ ۽ ۹۸۳ ۽ ۹۸۴ ۽ ۹۸۵ ۽ ۹۸۶ ۽ ۹۸۷ ۽ ۹۸۸ ۽ ۹۸۹ ۽ ۹۹۰ ۽ ۹۹۱ ۽ ۹۹۲ ۽ ۹۹۳ ۽ ۹۹۴ ۽ ۹۹۵ ۽ ۹۹۶ ۽ ۹۹۷ ۽ ۹۹۸ ۽ ۹۹۹ ۽ ۱۰۰۰ ۽ ۱۰۰۱ ۽ ۱۰۰۲ ۽ ۱۰۰۳ ۽ ۱۰۰۴ ۽ ۱۰۰۵ ۽ ۱۰۰۶ ۽ ۱۰۰۷ ۽ ۱۰۰۸ ۽ ۱۰۰۹ ۽ ۱۰۱۰ ۽ ۱۰۱۱ ۽ ۱۰۱۲ ۽ ۱۰۱۳ ۽ ۱۰۱۴ ۽ ۱۰۱۵ ۽ ۱۰۱۶ ۽ ۱۰۱۷ ۽ ۱۰۱۸ ۽ ۱۰۱۹ ۽ ۱۰۲۰ ۽ ۱۰۲۱ ۽ ۱۰۲۲ ۽ ۱۰۲۳ ۽ ۱۰۲۴ ۽ ۱۰۲۵ ۽ ۱۰۲۶ ۽ ۱۰۲۷ ۽ ۱۰۲۸ ۽ ۱۰۲۹ ۽ ۱۰۳۰ ۽ ۱۰۳۱ ۽ ۱۰۳۲ ۽ ۱۰۳۳ ۽ ۱۰۳۴ ۽ ۱۰۳۵ ۽ ۱۰۳۶ ۽ ۱۰۳۷ ۽ ۱۰۳۸ ۽ ۱۰۳۹ ۽ ۱۰۴۰ ۽ ۱۰۴۱ ۽ ۱۰۴۲ ۽ ۱۰۴۳ ۽ ۱۰۴۴ ۽ ۱۰۴۵ ۽ ۱۰۴۶ ۽ ۱۰۴۷ ۽ ۱۰۴۸ ۽ ۱۰۴۹ ۽ ۱۰۵۰ ۽ ۱۰۵۱ ۽ ۱۰۵۲ ۽ ۱۰۵۳ ۽ ۱۰۵۴ ۽ ۱۰۵۵ ۽ ۱۰۵۶ ۽ ۱۰۵۷ ۽ ۱۰۵۸ ۽ ۱۰۵۹ ۽ ۱۰۶۰ ۽ ۱۰۶۱ ۽ ۱۰۶۲ ۽ ۱۰۶۳ ۽ ۱۰۶۴ ۽ ۱۰۶۵ ۽ ۱۰۶۶ ۽ ۱۰۶۷ ۽ ۱۰۶۸ ۽ ۱۰۶۹ ۽ ۱۰۷۰ ۽ ۱۰۷۱ ۽ ۱۰۷۲ ۽ ۱۰۷۳ ۽ ۱۰۷۴ ۽ ۱۰۷۵ ۽ ۱۰۷۶ ۽ ۱۰۷۷ ۽ ۱۰۷۸ ۽ ۱۰۷۹ ۽ ۱۰۸۰ ۽ ۱۰۸۱ ۽ ۱۰۸۲ ۽ ۱۰۸۳ ۽ ۱۰۸۴ ۽ ۱۰۸۵ ۽ ۱۰۸۶ ۽ ۱۰۸۷ ۽ ۱۰۸۸ ۽ ۱۰۸۹ ۽ ۱۰۹۰ ۽ ۱۰۹۱ ۽ ۱۰۹۲ ۽ ۱۰۹۳ ۽ ۱۰

۴۴ هي ٻڌا ٿا ڪا به اڪل حڪمت جي خلاف آهي ۽ جيڪو شخص
 جزا ڇڏي ٿو آهي، اهو ضرور، مفسد ۽ مصاحبه فاجر ۽ مستي کي
 برابر قرار ڏيندو ۽ انهن ۾ فرق نڪندو. ڪافران جهالت ۾
 گرفتار آهن. شائن ٿورڪ ۽ قرش جي ڪافرن مسلمانن کي
 چيرهيرو آخرو ۽ جيڪي نعمتون توهان کي ملندي رهن آهي
 اسان کي به ملندي رهن، ان تي هي آيت ڪريمه نازل ٿي ۽ ايشاد
 فرمايو ويو ته نيڪ ۽ بد، مؤمن ۽ ڪافر کي برابر قرار ڏيڻ
 حڪمت جي اعتقاد آهي. ڪافرن جو خيال باطل آهي.
 ۴۵ يعني قرآن شريفي. ۴۶ فرزند ارحمنه. ۴۷ الله تعاليٰ
 جي طرف ۽ سمورو وقت تسبيح ۽ ذڪر ۾ مشغول هئڻ
 وارو. ۴۸ ظهريان پوءِ اهڙو گهوڙو. ۴۹ اهو گهوڙو
 هئا، جيڪي جهاد جي لاءِ حضرت سليمان عليه السلام جي
 خدمت ۾ ظهور کان پوءِ پيش ڪيا ويا. ۵۰ يعني انهن ۾
 الله تعاليٰ جي رضاء ۽ دين جي مضبوطي ۽ تائيد جي لاءِ موجب ڪرڻا
 ٿو. منهنجي محبت انهن سان ۽ نبيو مطلب جيڪي نه آهي. (تفسير
 ڪري). ۵۱ يعني ظهريان غائب ٿي ويا. ۵۲ پاڻ هٿ جي
 گهٽيا ٿي ڇڏيا سبب هئا. هڪ ڏهه گهوڙن جي عزت ڇوڙ
 جزا ڇڏڻ آهي شمن جي مقابلي ۾ بيهتڙهه ڏگا آهن. ۵۳
 هي تبادو شاهي جي امور جي خرد گهٽيا تي فرمائو ته سمورا
 خدمتگار تيار رهن. ٽيون هي تپاڻ گهوڙن جي احوال ۽ انهن
 جي مرضن ۽ عيبن جو اعلیٰ ماهر هو. انهن تي هٿ گهٽيا ايندا
 هو ۽ انهن جي حالت جو امتحان لهند هو. ڪن مفسرن
 هن آيت جي تفسير ۾ ڪيترائي سست ۽ ضعیف قول ڪي
 ڇڏيا آهن، جن جي صحت تي ڪو دليل نه آهي ۽ اهي صرف
 ڳالهين آهن، جيڪي قري دليين جي سامهون ڪنهن طرح
 قابل قبول نه آهن ۽ هي تفسير جيڪو ڏڪريو ويو آهي
 قرآن پاڪ جي عبارت سان بالڪل مطابق آهي. (تفسير
 تفسير ڪري). ۵۴ بخاري ۽ مسلم شريف ۾ حضرت
 ابراهيم رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي حديث ۾ آهي ته سيد عالم
 صلي اللہ تعالیٰ عليه وآله وسلم جن فرمايو ته حضرت سليمان عليه
 السلام فرمايو هو ته مان اڄ رات ۾ پنهنجن نوري بيبين

۳
۱۲
۱۳

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ فَسْدَيْنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ جَعَلُوا

الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۝ كَتَبَ أَتَرْتُنَا إِلَيْكَ مُبْرَكٌ لِّدِّ بَرَوًا الْيَتِيمَ وَلِيَتَذَكَّرَ

أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ وَهَبْنَا لِدَاؤُكَ سُلَيْمَانَ نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝ رَاؤُا

عُرْضَ عَلَيْكَ بِالْعِشِيِّ الضَّفِذَةِ الْبِحْيَادِ ۝ فَقَالَ إِنِّي أَجَبْتُ حُبَّ

الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۝ رَدُّوْهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ

مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَالْقَيْنَا عَلَى

كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۝ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا

يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ

غَوَّاصٌ ۝ وَآخَرَيْنَ مَقْرَتَيْنِ فِي الْأَصْفَادِ ۝ هَذَا عَطَاؤُنَا وَمَنْ لَّمُنْ

أَوْ أَمْسِكَ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَإِن لَّهِ عِنْدَنَا لَتْفَلِي وَحَسَنَ مَّالٍ ۝

وَأَذْكُرْ عَبْدًا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ

۱۲ ۱۳ ۱۴

منزل

جي وات مڃهه ڪرڻ وارو پيدا ٿيندو مگر ان وقت تڏهن تڏهن مبارڪ سان انشاء الله تعاليٰ نه فرمايائين (غالباني سگرو ڪنهن اهڙي شغل ۾ هو، جو ان جو خيال نه رهيس) پوءِ ڪا به عورت
 حامله ٿي ۽ سوا ۽ هڪڙي جي ڀر ۾ ان کي نه ناقص الخلقه ٻار پيدا ٿئي. محبوب سيد عالم صلي الله عليه وآله وسلم جن فرمايو ته جيڪڏهن حضرت سليمان عليه السلام انشاء الله تعاليٰ فرمايو هجي هاڻا انهن
 سڀني عورتن کي ڇوڪرائي پيدا ٿين ها ۽ اهي خدا جي وات مڃهه ڪن ها. (بخاري تيرهون پارو. ڪتاب الانبياء). ۵۵ ۵۶ يعني پيدا ٿيڻ ان پورو ٻار ۵۷ الله تعاليٰ جي طرف استغفار ۽
 انشاء الله چوڻ جي وسيلي ۽ حضرت سليمان عليه السلام الله تعاليٰ جي بارگاهه ۾ ۵۸ هن مان هي مقصود هو ته اهو ملڪ سندس لاءِ معجزو هجي. ۵۹ فرمايو اندريجي طرفي سان. ۶۰ جيڪي
 سندس حڪوم شام رضوي مرفق عيب ۽ غريب عار ٿيڻ ۽ تعمير ڪندا هئا. ۶۱ جيڪي سندس لاءِ سمنڊ مان موني ڪندا هئا. ۶۲ دنيا ۾ سڀني کان اڳ سمنڊ مان موني ڪڍرائڻ وارو ٻار
 ٿي آهي. ۶۳ سرڪش شيطان سندس تابع ڪيا ويا، جن کي پاڻ تاديب ۽ نساڌ کان روڪڻ جي لاءِ لوهي ڪيڙين ۽ زنجيرن ۾ ڇڪرائي ڇڏيو ڪندو هو. ۶۴ جنهن تي چاهين. ۶۵
 جنهن کان چاهين يعني کيس ڏوڻ ۽ ڌوڙ ۽ جراحت ڏيڻ ۽ نون جهڙي مرضي هجي ڪين. ۶۶ جسم ۾ مال ۾ هن مان سندس مرض ۽ ان جون سختيون مراد آهن. (هن واقعي جو مفصل بيان
 سورة انبياء جي چيٽين ۾ ڪي ۽ برگڙي ۾ ڪي آهي).

الحديث كتابا تستابها متاني تفسر منه جلود الدين

۵۵ جوادان آخر تدين مکه و آهي. تکرار بيان کند قرآن نشا و ارکان ديني و ايندا آهن انهن جي بدن تي
يخشون ربهم ثم تلين جلودهم وقلوبهم الى ذكر الله ذلك
بيخي پنهجي ريسان چند آهن پير انهن جي گون به سندن دلون و روي پوتون خدا جي يادگيري جي شوق مير و

هدى الله هدى به من يشاء ومن يضل الله فماله من
اها الله جي هدايت آهي ان سان ورت ڏيکاري جنهن کي نهري ۽ جنهن کي الله گم رهڪي تان کي هزاره ڏيکاري واريون آهي

هاذ اقم يتيقن بوجهم سوء العذاب يوم القيمة وقيل للظالمين
چاپو رهو جيڪو قيامت جي ڏينهن پري عذاب کان ڏال نه لهند پنهجي منهن کان سوء ظلمات واري و انگري ويند

ذوقوا ما كنتم تكسبون كذب الذين من قبلهم فأتتهم
۱۲ عظامهن کي فرومايو ويندو ته پنهجي ڪرتوبن (جي سزا) چڪو ۱۲. انهن کان اڳين ڪوڙ و سمجهيو

العذاب من حيث لا يشعرون فاذا هم الله الخزي في
پوء انهن تي عذاب آيو جتان انهن کي خبر نه پئي. ۱۳. الله انهن کي دنيا جي زندگي ۾

الحياة الدنيا والعذاب الآخرة اكبر لو كانوا يعلمون ولقد
خزاري جو مزو چڪايو ۱۲ ۽ بيشڪ آخرت جو عذاب سڀ کان وڏو آهي جيڪو اهي ڄاڻن هاڻا ۱۳

ضربنا للناس في هذا القرآن من كل مثل لعاهم يتذكرون
۱۴ ۽ بيشڪ اسان ماڻهن جي واسطي هن قرآن ۾ هر قسم جا مثال بيان فرمايا جو ڪنهن طرح انهن کي

قراا عربيا غير ذي عوج لعاهم يتقون ضرب الله مثلا رجلا
نفسيت ۱۵. عربي زبان جو قرآن ۱۵ جنهن ۾ ڪابه ڌنگائي نه آهي وڪڙيون اهي ڊڄن ۱۶. الله هڪ مثال

فيه شركاء متشكسون ورجلا سلما لرجل هل يستويين مثلا
بيان فرماي ۱۷ هڪ عربي غلام وڪيڙائي بد عادت مالڪ شريڪن ۽ هڪڙو تجو هڪ مالڪ جو هجي

احمد لله بل اكثرهم لا يعلمون ائلك ميت وائمهم ميتون
چا انهن ٻنهي جو حال هڪجهڙو آهي ۱۸ سميون ۱۸ سمون ۱۸ جي واري واسطي ۱۹ بلڪ انهن جا گهڻا نه ڄاڻاڻن ۱۹

ثم انكم يوم القيمة عند ربكم تختصمون
۲۰ بيشڪ توهان کي انتقال فرمايو آهي ۽ انهن کي ترموڙ آهي ۲۰ پوء توهان قيامت جي ڏينهن پنهجي ريت جڳهه وڪندو ۲۰

منزل

۵۵ قرآن شريف جيڪو عبارت ماهر و نصيح ۽ بليغ، جيڪو ڪلام ان
سان ڪجهه نسبت تي ڏوڙي سگهي. مضمون نهايت دلپز رهڻ جي باوجود
جود نظرو آهي، ڏسهر، نرالي اسلوب تي آهي ۽ معنيٰ ماهر و بلند مرتب ۽ پيوڙن
علمان جو جامع ۽ معرفت الاهي جهڙي عظيم الشان نعمت جو رهڻا ۽ اڳاڻ.

۵۸ حسن ۽ خوبي ۾.
۵۹ تان ۾ وڃي سان گڏ عيد ۽ امر سان گڏ نه ۽ اخبار سان گڏ احڪام

۱ حضرت قتاده رضی اللہ تعالیٰ عنہ فرمايو هي اولياء اللہ جي صفت
آهي ڏکڻ الاهي سان انهن جادار اڳاڻين تاء ۽ جسم ڏکڻ تاء ۽ دلين
آرام رهن ٿيون.

۱۱ امرڪار آهي، جنهن جا هٿ ڪڏن سان ملائي ٻڌا ويندا ۽ ان جي
ڪڏن ۽ ڪڏن جو هڪ سڙندڙ جبل پير هوندو، جيڪو ان جي منهن کي
ساڙيندو هوندو. ان حال ۾ اوندو ڪري جهنم جي باهم اڇلايو ويندو
۱۲ يعني ان مؤمن وانگر جيڪو عذاب کان مامون ۽ محفوظ هجي.

۱۳ يعني دنيا ۾ جيڪو ڪفر ۽ سرڪشي اختيار ڪري هيو، هاڻي ان جو
ڀال ۽ عذاب برپا ٿي ڪريو.

۱۴ يعني مڪي جي ڪانڊن کان اڳ ڪافرن رسولن کي ڪوڙو ڇڏيو.
۱۵ عذاب اچڻ جو خطرو به نه هو، غفلت ۾ پيل هئا.

۱۶ ڪنهن قوم جون صورتون مسخ ڪيائين، ڪنهن کي زمين ۾ ڊبايا ۽ ڪنهن کي
۱۷ ۽ ايمان آڻڻ ها، تڪذيب ڏکڻ ها.

۱۸ ۽ اهي نصيحت قبول ڪن.
۱۹ اهڙو فصيح، جنهن نصيحتن ۽ بليغن کي عاجز ڪري ڇڏيو.

۲۰ ۽ يعني تناقض ۽ اختلاف کان پاڪ.
۲۱ ۽ ڪفر ۽ تڪذيب کان باز ڇڏ.

۲۲ مشرڪ ۽ موحد جو.
۲۳ يعني هڪ جماعت جو غلام نهايت پریشان ٿي ٿو، جوهر هڪ آقا

ان کي پنهجي طرف ڇڪي ٿو ۽ پنهجا پنهجا ڪم ڏي ٿو. اهو حيران آهي
ڏکڻ جو ڪم پورو ڪري ۽ ڪهڙي طرح سڀني آقاڻن کي راضي ۽
خود ان غلام کي ڪا حاجت ۽ ضرورت پيش ٿي تڪهڙي آقا کي چوي

مخلاف ان غلام جي، جنهن جو هڪ ئي آقا هجي، اهو ان جي خدمت ڪري
ان کي راضي ڪري سگهي ٿو ۽ جڏهن ڪا حاجت پيش اچيس تان کي ئي

عرض ڪري سگهي ٿو. ان کي ڪا پریشانی پیش نہ ٿي ٿي. اهو ئي مؤمن جو حال آهي، جيڪو هڪ مالڪ حقيقي جو ٻانهو آهي، انهي جي عبادت ڪري ٿو ۽ مشرڪ جماعت جي غلام وانگر آهي. جو ان گهڻائي معبود قرار ڏئي ڇڏيا آهن. ۱۷ جيڪو اڪيلو آهي، ان کان سواءِ ڪوبه معبود نه آهي. ۱۸ هڪ ۽ ان کان سواءِ ڪو عبادت جو حقدار نه آهي. ۱۹ هڪ ۽ ان کان سواءِ ڪو عبادت جو سڀ آهي، جيڪو محبوب رسول ڪريم صلي الله تعالیٰ عليه وآله وسلم جي وفات جو انتظار ڪندا رهندا هئا. انهن کي فرمايو ويو ته خود مرڻ وارا ٿي ڪري پوي جي مٿي جو انتظار ڪرڻ بوقوفي آهي. ڪانڊن تي ۽ مٿي آهي ۽ نئين سگڙڻ جو موت هڪ گهڙي جي لاءِ ٿئي ٿو. ۲۰ روي ان کي حياتي فرماي ويئي ٿي. ان تي ڪيترائي شرعي دليل ڏنا آهن. ۲۱ نبي سگهڙا امت تي حجت قائم ڪندا آهن رسالت جي تبليغ ڪئي ۽ دين جي دعوت ڏيڻ ۾ بليغ ڪوشش ڪئي ۽ طاقت صرف فرماي ۽ ڪافراڻ اجاير معذرتون پيش ڪندا آهن. ۲۱ به چيو ويو آهي ته مراد عالم جڳهه و آهي ته ماڻهو دنياوي حقن ۾ جهڳٽ وڪندا آهن، هڪ ۽ پنهجو حق طلب ڪندا آهن.